

# Spis treści

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Przedmowa</b> ( <i>Marek Saffjan</i> ) .....                             | 9  |
| <b>Wprowadzenie</b> ( <i>Venceslaus Joseph Wagner von Igelgrund</i> ) ..... | 11 |
| <b>Uwagi wstępne</b> .....                                                  | 13 |
| <b>Do wydania drugiego</b> .....                                            | 18 |
| <b>Do wydania trzeciego</b> .....                                           | 19 |
| <b>Do wydania czwartego</b> .....                                           | 20 |
| <b>Do wydania piątego</b> .....                                             | 20 |
| <b>Rozdział pierwszy</b>                                                    |    |
| <b>Elementy etyki ogólnej</b> .....                                         | 23 |
| 1. Moralność a etyka .....                                                  | 23 |
| 2. Istota etyki .....                                                       | 25 |
| 3. Źródła etyki .....                                                       | 27 |
| 4. Tradycje etyczne .....                                                   | 28 |
| 5. Rodzaje etyki .....                                                      | 31 |
| 6. Etyka zawodowa .....                                                     | 32 |
| Wybrana literatura .....                                                    | 34 |
| <b>Rozdział drugi</b>                                                       |    |
| <b>Zawody prawnicze</b> .....                                               | 37 |
| 1. Zakresy problematyki .....                                               | 37 |
| 2. Teorie zawodu prawnika .....                                             | 38 |
| 3. Zawód i zawody prawnika .....                                            | 39 |
| 4. Klasyfikacje zawodów prawnika .....                                      | 42 |
| 5. Klasyczne zawody prawnicze .....                                         | 44 |
| 6. Dostęp do zawodu .....                                                   | 52 |
| 7. Struktura praktyki .....                                                 | 55 |
| 8. Rynek usług prawniczych .....                                            | 56 |
| 9. Stowarzyszenia zawodowe .....                                            | 57 |
| Wybrana literatura .....                                                    | 59 |
| <b>Rozdział trzeci</b>                                                      |    |
| <b>Przedmiot etyki prawniczej</b> .....                                     | 61 |
| 1. Wieloznaczność etyki prawniczej .....                                    | 61 |
| 2. Tradycyjna etyka prawnicza .....                                         | 63 |
| 3. Etyka osobista i zawodowa .....                                          | 65 |



|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| 4. Etyka ról i norm .....                        | 68 |
| 5. Odrębna dyscyplina naukowa .....              | 72 |
| 6. Regulacje etyki prawniczej .....              | 75 |
| 7. Prawnicze kodeksy etyczne .....               | 77 |
| 8. Dyscyplina zawodowa prawników .....           | 80 |
| 9. Odpowiedzialność zawodowa prawników .....     | 82 |
| 10. Przedmiot edukacji prawniczej .....          | 84 |
| 11. Praktyczne implikacje etyki prawniczej ..... | 87 |
| Wybrana literatura .....                         | 88 |

## Rozdział czwarty

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| <b>Zasady etyki prawniczej</b> ..... | 91  |
| 1. Zasady a wiedza .....             | 91  |
| 2. Relacje prawnik–klient .....      | 92  |
| 3. Zasada autonomii .....            | 95  |
| 4. Zasada kompetencji .....          | 97  |
| 5. Zasada uczciwości .....           | 99  |
| 6. Zasada poufności .....            | 101 |
| 7. Zasada konfliktu interesów .....  | 105 |
| 8. Zasada reklamy i akwizycji .....  | 107 |
| 9. Zasada honorariów .....           | 109 |
| 10. Niewłaściwe zachowania .....     | 111 |
| Wybrana literatura .....             | 111 |

## Rozdział piąty

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| <b>Etyka sędziego</b> .....        | 115 |
| 1. Przedmiot etyki sędziego .....  | 115 |
| 2. Sądy, sędziowie, sądenie .....  | 116 |
| 3. Ujęcia etyki sędziego .....     | 119 |
| 4. Kodeksy etyki sędziego .....    | 122 |
| 5. Regulacje polskie .....         | 127 |
| 6. Zasady etyki sędziego .....     | 128 |
| 7. Cechy złego sędziego .....      | 132 |
| 8. Cechy dobrego sędziego .....    | 135 |
| 9. Odpowiedzialność sędziego ..... | 139 |
| Wybrana literatura .....           | 143 |

## Rozdział szósty

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| <b>Etyka prokuratora</b> .....        | 145 |
| 1. Nazwy i zawód .....                | 145 |
| 2. Przedmiot etyki prokuratora .....  | 147 |
| 3. Regulacje amerykańskie .....       | 150 |
| 4. Regulacje europejskie .....        | 153 |
| 5. Regulacje globalne .....           | 157 |
| 6. Zasady etyki prokuratora .....     | 159 |
| 7. Odpowiedzialność prokuratora ..... | 163 |
| Wybrana literatura .....              | 165 |

## Rozdział siódmy

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| <b>Etyka adwokata</b> .....           | 167 |
| 1. Nazwy i zawód .....                | 167 |
| 2. Normy zawodu adwokata .....        | 169 |
| 3. Asocjacje kulturowe adwokata ..... | 171 |
| 4. Przedmiot etyki adwokata .....     | 176 |
| 5. Regulacje krajowe .....            | 177 |
| 6. Regulacje Unii Europejskiej .....  | 181 |
| 7. Regulacje globalne .....           | 183 |



|                                          |            |
|------------------------------------------|------------|
| 8. Zasady etyki adwokata .....           | 184        |
| 9. Odpowiedzialność adwokata .....       | 190        |
| Wybrana literatura .....                 | 192        |
| <b>Rozdział ósmy</b>                     |            |
| <b>Etyka radcy prawnego .....</b>        | <b>195</b> |
| 1. Nazwy i zawody .....                  | 195        |
| 2. Przedmiot etyki radcy prawnego .....  | 196        |
| 3. Regulacje amerykańskie .....          | 199        |
| 4. Regulacje polskie .....               | 201        |
| 5. Regulacje europejskie .....           | 203        |
| 6. Regulacje globalne .....              | 205        |
| 7. Odpowiedzialność radcy prawnego ..... | 207        |
| Wybrana literatura .....                 | 209        |
| <b>Rozdział dziewiąty</b>                |            |
| <b>Etyka doradców prawnych .....</b>     | <b>211</b> |
| 1. Nazwy i zawody .....                  | 211        |
| 2. Etyka ogółu doradców .....            | 213        |
| 3. Etyka biegłych sądowych .....         | 216        |
| 4. Etyka doradcy podatkowego .....       | 218        |
| 5. Etyka pośredników .....               | 220        |
| 6. Etyka negocjatora .....               | 221        |
| 7. Etyka mediatora .....                 | 223        |
| 8. Etyka arbitra .....                   | 225        |
| 9. Etyka brokera .....                   | 228        |
| Wybrana literatura .....                 | 230        |
| <b>Rozdział dziesiąty</b>                |            |
| <b>Etyka notariusza .....</b>            | <b>233</b> |
| 1. Nazwy i zawód .....                   | 233        |
| 2. Notariusze prawa stanowionego .....   | 234        |
| 3. Notariusze <i>common law</i> .....    | 235        |
| 4. Komparatystyka notariuszy .....       | 238        |
| 5. Notariusze Unii Europejskiej .....    | 240        |
| 6. Przedmiot etyki notariusza .....      | 241        |
| 7. Regulacje kanadyjskie .....           | 242        |
| 8. Regulacje amerykańskie .....          | 244        |
| 9. Regulacje polskie .....               | 248        |
| 10. Regulacje cybernotariusza .....      | 252        |
| Wybrana literatura .....                 | 253        |
| <b>Rozdział jedenasty</b>                |            |
| <b>Etyka komornika .....</b>             | <b>255</b> |
| 1. Nazwy i zawód .....                   | 255        |
| 2. Przedmiot etyki komornika .....       | 259        |
| 3. Regulacje polskie .....               | 262        |
| 4. Regulacje kanadyjskie .....           | 266        |
| 5. Regulacje angielskie .....            | 268        |
| 6. Regulacje amerykańskie .....          | 272        |
| 7. Etyka windykatorka .....              | 274        |
| Wybrana literatura .....                 | 276        |
| <b>Rozdział dwunasty</b>                 |            |
| <b>Etyka kata .....</b>                  | <b>277</b> |
| 1. Definicje i pojęcia .....             | 277        |



|                                               |            |
|-----------------------------------------------|------------|
| 2. Urząd kata .....                           | 279        |
| 3. Podmioty współodpowiedzialności .....      | 283        |
| 4. Metody egzekucji .....                     | 285        |
| 5. Lekarze a egzekucje .....                  | 291        |
| 6. Etyka tortur .....                         | 295        |
| 7. Etyka egzekucji .....                      | 298        |
| 8. Zasady etyki kata .....                    | 302        |
| 9. Oceny kata .....                           | 305        |
| 10. Kat w kulturze .....                      | 309        |
| Wybrana literatura .....                      | 312        |
| <b>Rozdział trzynasty</b>                     |            |
| <b>Etyka urzędnicza .....</b>                 | <b>315</b> |
| 1. Pojęcie etyki urzędniczej .....            | 315        |
| 2. Definiowanie urzędników .....              | 317        |
| 3. Etyczna profesjonalizacja urzędników ..... | 319        |
| 4. Regulacje etyki urzędniczej .....          | 321        |
| 5. Regulacje amerykańskie .....               | 323        |
| 6. Regulacje kilku państw .....               | 325        |
| 7. Kodeksy etyki urzędniczej .....            | 328        |
| 8. Zasady etyki urzędniczej .....             | 331        |
| 9. Regulacje polskie .....                    | 336        |
| 10. Regulacje Unii Europejskiej .....         | 340        |
| 11. Nauczanie etyki urzędniczej .....         | 341        |
| Wybrana literatura .....                      | 343        |
| <b>Rozdział czternasty</b>                    |            |
| <b>Etyka nauki prawa .....</b>                | <b>347</b> |
| 1. Nazwy i role .....                         | 347        |
| 2. Etyka naukowca .....                       | 348        |
| 3. Etyka badawcza .....                       | 352        |
| 4. Etyka nauczycielska .....                  | 357        |
| 5. Etyka studenta prawa .....                 | 361        |
| 6. Etyka profesora prawa .....                | 364        |
| Wybrana literatura .....                      | 367        |
| <b>Rozdział piętnasty</b>                     |            |
| <b>Etyka <i>quasi</i>-prawników .....</b>     | <b>371</b> |
| 1. Uwagi ogólne .....                         | 371        |
| 2. Etyka polityka .....                       | 371        |
| 3. Etyka parlamentarzysty .....               | 383        |
| 4. Etyka lobbysty .....                       | 389        |
| 5. Etyka policjanta .....                     | 399        |
| 6. Etyka żołnierza .....                      | 411        |
| 7. Etyka ombudsmana .....                     | 425        |
| 8. Etyka duchownego .....                     | 433        |
| Wybrana literatura .....                      | 446        |
| <b>Uwagi końcowe .....</b>                    | <b>453</b> |
| <b>Nota bibliograficzna .....</b>             | <b>459</b> |
| <b>Opinie o książce .....</b>                 | <b>465</b> |
| <b>Indeks osób .....</b>                      | <b>477</b> |